

AVIORNIS

INTERNATIONAL

tweemaandelijks tijdschrift van

- Aviornis International vzw
zetel te 2200 Herenfals, Wuytsbergen 176
ondernemingsnr. 0423-427-566
- Aviornis International Nederland
KvK nr. 40447001

afgiftekantoor 2300 Turnhout 1
erkenning: P2A6022

2011
oktober

nr 221
38e jaargang

Boompje groot, plantertje

Aan de hand van dit artikel wil ik u laten zien dat bovenstaande uitdrukking niet altijd het geval hoeft te zijn.

We zijn allemaal wel eens naar een dierentuin geweest zoals Burgers Zoo of Walsrode en het is uiteraard het gezelligst om met mede-Aviornis-leden te gaan.

In zo'n dierentuin ziet men vaak een compleet nagemaakte biotoop, zoals een woestijn of een mangrovebos. Het kan zelfs zo ver gaan dat er een compleet koraalrif is nagemaakt, omdat dat in het echt niet te realiseren is. Het publiek verbaast zich er dan vaak over hoe dit tot stand is gekomen, hoe dit is gemaakt.

Dit artikel gaat over hoe je een onderdeel van een biotoop zelf zou kunnen maken.

In de praktijk zou het ondoenlijk en onbetaalbaar zijn om erg grote stenen of bomen naar een dierentuin te halen.

Men haalt er dan maar een bedrijf bij, dat onder andere kunstenaars in dienst heeft die een en ander heel natuurgetrouw weten na te maken.

Voor ons, als liefhebbers, is dit helaas niet te doen vanwege de toch nog vaak veel te hoge kosten.

Mijn exotische volièretuin (14 x 8 x 3 m) was uitstekend geschikt om te proberen er een kunstmatig stukje natuur op een betaalbare manier in na te maken. Immers, een grote steen, boom of waterval kan het 'wauw-effekt' van een volière, kas of tuin erg verhogen. In 2010 heb ik zowel bij een klant in een kas alsook bij mij zelf in de volière een 'plankwortelboom' nagemaakt.

Tijdens mijn reizen door de tropen heb ik deze boomsoorten

veel gezien. In elk tropisch regenwoud, waar ook ter wereld, staan deze veelal erg hoge bomen met hun plankvormige bovengrondse wortels rondom onder aan de stam.

De op deze manier gewortelde boom heeft meer houvast in de bodem bij een aanval van een tropische storm. Bomen vormen in de tropen ook regelmatig ondiepe wortels, omdat de voeding vaak ook aan het oppervlak van de bosbodem zit.

Bij het maken van een steen, of in dit geval een boom, is het handig als je ze zelf "in het wild" hebt zien staan, maar het helpt ook om er over gelezen te hebben. Gelukkig zijn er twee aspecten aan een plankwortelboom, die het namaken wat eenvoudiger maken. Ze zijn er namelijk in allerlei soorten en maten en de kleur is ook niet zo specifiek.

Je bent dus niet zo afhankelijk van bepaalde maten en de kleuren variëren van blank grenen tot donker mahonie. Deze twee factoren, dus maat en kleur, zijn met wat fantasie goed na te bootsen. Waar en hoe zo'n nagemaakte boom moet staan is uiteraard afhankelijk van ieders persoonlijke situatie. In mijn volière is een zitje gemaakt en vanaf deze plek is er goed zicht op en dat geeft een behoorlijk 'wauw-effekt' (foto A).

De nepboom kon in mijn situatie niet groter worden dan de volière hoog is, dus ca. drie meter hoog en een meter in doorsnee.

Je begint met van niet al te grof kippengaas de vorm van de boom te maken zoals als je die in je gedachten hebt, maar je kunt natuurlijk ook altijd wat foto's van plankwortelbomen bij de hand houden als geheugensteuntje.

De stam zelf is gemakkelijk, de plankwortels vergen enige creativiteit, want vorm en dikte zijn geheel afhankelijk van wat je zelf wilt en het is op papier natuurlijk moeilijk uit te leggen (foto B).

Het geheel, de vorm van gaas, wordt nu opgevuld met tempex of ander lichtgewicht plasticachtig materiaal. Het voegt niets toe aan de stevigheid van de vorm maar is enkel en alleen bedoeld om de vorm op te vullen, zodat wordt voorkomen dat er een onnoemelijke grote hoeveelheid bouwschuim of "PUR" in het gaas gespoten gaat worden.

Het is nu tijd om plastic handschoenen aan te gaan trekken en het gaas iets nat te maken.

Daardoor hecht het schuim beter, want je gaat dit nu over en tussen het gaas spuiten in een dun laagje van één of twee centimeter. Werk altijd van beneden naar boven, dan valt er minder PUR naar beneden, daardoor heb je minder nodig en is het geheel eerder stevig.

Denk zeker niet dat je de hele klus in een dag kunt afmaken, want dan wordt het een rommeltje. PUR of bouwschuim zet goed uit, dus een laagje van één of twee centimeter is voldoende. Als het gaas maar grofweg weggewerkt is. Je moet wel even uitproberen wat wel en niet lukt, maar zo hobby je vrolijk verder.

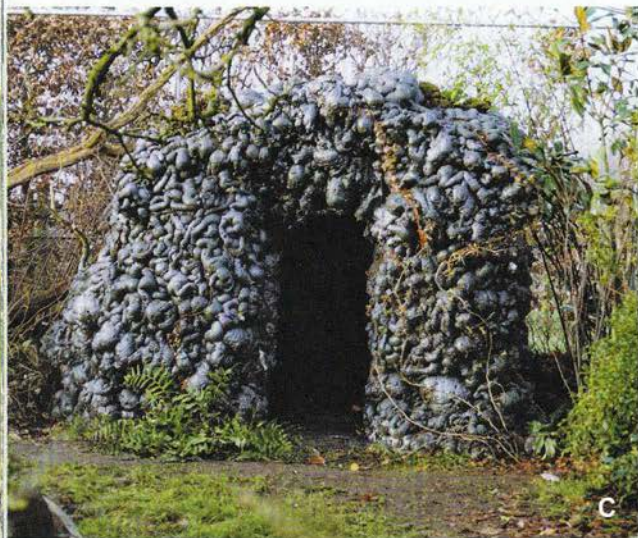
Trek met die handschoenen gelijk ook maar oude kleren aan, want het schuim is troep en het duurt weken voordat het van je handen is gesleten, het lijkt soms misschien wel alsof je een tropische schimmelziekte op je vingers hebt.

Bij mooi weer is het bouwschuim snel uitgehard maar kijk wel altijd veiligheids-halve even naar de info op de verpakking. Als de PUR is uitgehard zal de namaakboom er bobbelig en hondendrolachtig uitzien (zie foto C, nachthokgrot in volière, nu geheel begroeid) maar zo droogt dit materiaal nu eenmaal op. Aangezien plankwortelbomen redelijk glad zijn, moet de namaakboom van schuim in zijn geheel met een mes worden bewerkt, overigens volledig naar eigen inzicht en smaak. De

gladde buitenkant van het uitgeharde bouwschuim wordt door het bijsnijden verwijderd en daaronder is het schuim poreus, wat voor de hechting van het cement, wat nu er op gebracht gaat worden, alleen maar beter is.

Als de boom glad genoeg is afgewerkt, ga je, met de handschoenen weer aan, één tot drie laagjes cement opbrengen.

Je mengt gewone portlandcement met wat water en wat afwasmiddel (dan plakt het later beter) en meng er ook

afdichtingpoeder door om het cement goed waterdicht te krijgen in verband met vorstschade, echter in een kas is dat niet nodig.

Je kunt ook 'direkt klaar cement' nemen; die is echter wel duurder en lastiger te verwerken omdat het sneller uithardt en je er maar weinig van kunt aanmaken, want het is al bijna hard voordat je het kunt verwerken (Foto D).

Bij een wat grotere steen of boom is het handig als jij werkt en iemand anders de cement aanmaakt, dat werkt echt beter en het wordt ook niet zo'n smeerboel.

Ook hier dus handschoenen dragen! Als hovenier vind ik handschoenen dragen erg vervelend, maar met al die chemische troep is het echt aan te bevelen. Het vel van mijn vingertoppen brandde er op een gegeven moment volledig af en dat deed heel lang erg zeer.

Met je handen maak je de namaakschors van de boom dus zo glad als je het maar hebben wilt, en als het cement iets opgedroogd is, maar nog wel te bewerken, ga je het geheel met een zachte handstoffer 'natikken' en afwerken.

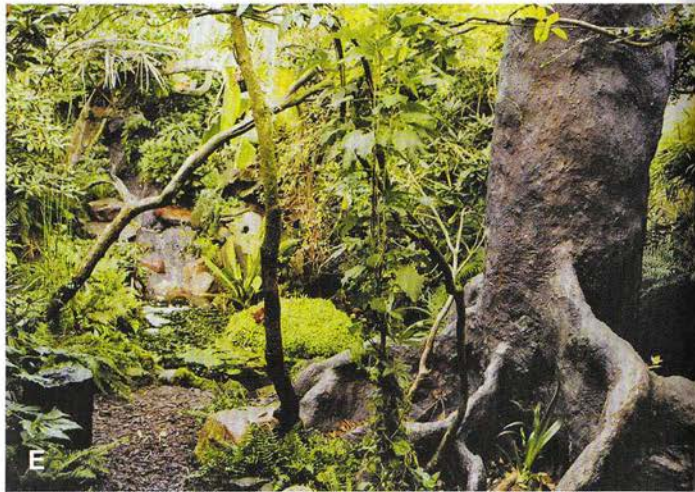
Denk daarbij aan het eindresultaat; je wilt door middel van cement een levend object van hout nabootsen, gebruik dus je inzicht en fantasie.

Als je heel veel fantasie hebt en de boom of steen is erg groot, dan zou je op een onopvallende plek, voordat het geheel met cement is afgewerkt, ergens een gat voor een deurtje uit kunnen knippen, dwars door het schuim en het gaas heen.

Als je dan ook het tempex verwijderd, dan zou je die plek voor een uitkijkpost, plaats voor een nachthok of als een ruimte voor een technische installatie kunnen gebruiken.

Ook zou je er tijdens de werkzaamheden een nestkast in kunnen metselen voor neushoornvogels of hoppen en dergelijke.

Als de steen of boom goed is uitgehard kun je het geheel een kleur geven.

Hiervoor kun je verf of beits gebruiken en je kunt dit aanbrengen met een kwast, roller of spuitbus.

Welke soort verf je gaat gebruiken is geheel afhankelijk van de standplaats van het object, binnen of buiten; laat je anders goed adviseren door een plaatselijke schilder.

Bedenk bij alles wat je doet dat het niet natuurlijk, maar eigenlijk nep is, dus een foutje in het cement of met de verf of bij vorstschade of wat dan ook is niet erg. Het is in principe betrekkelijk gemakkelijk te herstellen. Schroom dan ook niet om gewoon iets uit te proberen.

Het geheel, de nepplankwortelboom dus, is nu klaar en om het er nog wat echter uit te laten zien, kun je er met een klein kwastje wat alg en mos op schilderen, maar dit is moeilijk.

Echter door de structuur van het cement en de vele regen in België en Nederland lost het gebrek aan alg en mos zich vanzelf op. Na ongeveer een jaar ontstaat dit vanzelf en lijkt alles net echt (zie foto E).

Probeer de bovenkant van de boom, zover dat lukt, met bijvoorbeeld een klimplant te camoufleren, zodat niet direct opvalt dat de boom ophoudt aan de bovenkant van de volièrre (zie foto F).

Details kunnen erg belangrijk zijn en bijdragen aan een natuurgetrouw beeld.

Laat bijvoorbeeld, indien mogelijk, een wortel uitlopen in een vijver of plant tussen de 'wortels' erg spaarzaam een groenblijvende tong- of eikvaren en gooi er wat leerachtig

uitziend blad bij van bijvoorbeeld de *Magnolia grandifolia*. Dus die ene klimplant ter camouflage boven en een enkele varen onder; plankwortelbomen zijn rondom hun wortels wat kaal, vandaar.

Voor de Nederlandse lezers: wat moet dat kosten?

Aan materiaal (zie foto G) was ik ongeveer 750 euro kwijt en ik heb ca. 40 uren aan de boom gewerkt, verdeeld over ongeveer 10 dagen.

Ik zou dus willen zeggen: "Op naar de bouwmarkt en succes er mee!"

vd Feesten's Breeding Farm
Tel: +31 (0) 495 551396
www.feestensbreedingfarm.com